

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого
Кафедра господарського права

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
«ПРАВО СОТ»
(за вибором студента)

Рівень вищої освіти – другий (магістерський) рівень

Ступінь вищої освіти – магістр

Галузь знань – 07 «Управління та адміністрування»

Спеціальність – 073 «Менеджмент»

Спеціалізація – «Бізнес-адміністрування»

Харків – 2018

Силабус навчальної дисципліни «Право СОТ» для студентів другого (магістерського) освітньо-кваліфікаційного рівня галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 073 «Менеджмент» спеціалізації «Бізнес-адміністрування» фінансово-правового факультету. Харків: Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2018. 18 с.

Розробники:

Задихайло Дмитро Вітольдович – завідувач кафедри господарського права,
доктор юридичних наук, професор;

Остапенко Юлія Ігорівна – асистент кафедри господарського права, кандидат
юридичних наук

Затверджено на засіданні кафедри господарського права
(протокол № 2 від 07 вересня 2018 р.)

Дата оновлення – 06 вересня 2019 р.

Завідувач кафедри _____ Д. В. Задихайло

Гарант освітньої програми _____ О. М. Левковець

Зміст

1. Вступ.....	4
2. Анотація програми та основні модулі навчальної дисципліни.....	10
3. Вимоги викладача	13
4. Контрольні заходи результатів навчання	14
5. Показники академічної активності та додаткових освітніх досягнень студентів.....	15
6. Інформаційне забезпечення самостійної роботи студентів.....	17

1. Вступ

1.1. Дані про викладачів, які викладають навчальну дисципліну:

Задихайло Дмитро Вітольдович – доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри господарського права; вівторок 14:00 – 16:00, контактний телефон: 704-92-00, e-mail: hp.nuau@gmail.com;

Остапенко Юлія Ігорівна – кандидат юридичних наук, асистент кафедри господарського права; вівторок 15:00-17:00, контактний телефон: 704-92-00, e-mail: julost@rambler.ru.

1.2. Цілі та завдання навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни «Право СОТ» є:

формування студентами магістерського освітньо-кваліфікаційного рівня цілісної системи знань про: міжнародно-правові основи регулювання міжнародної торгівлі товарами та послугами в контексті сучасних явищ та трендів; правову систему СОТ; зміст угод СОТ, які складають «пакет документів СОТ», ступінь їх застосування у внутрішньому законодавстві членів СОТ, передусім в Україні; стан існуючого міжнародного торговельного правопорядку, недоліки та проблеми його розвитку; зміст основних процедур та їх здійснення щодо укладення зовнішньоекономічних контрактів, відповідні висновки щодо визначення ефективності укладених угод зовнішньоекономічної діяльності суб'єкта господарювання в цілому (користуючись обов'язковими вимогами до самої форми зовнішньоекономічного контракту); доктринальні та нормативні підходи щодо правового регулювання відносин у системі СОТ, пов'язаних з укладенням, виконанням та виходом із «пакету» договорів СОТ;

здійснення підготовки студентів до самостійного інноваційного вирішення професійних завдань, зокрема, підготовки проектів звернень до СОТ, проектів зовнішньоекономічних договорів, визначення відомостей про зміну та/або розірвання зовнішньоекономічного договору, про визначення у

судовому порядку змісту його окремих договірних умов, а також відносно врегулювання торгівельних спорів у позасудовому порядку (інноватизація підходів).

Завданнями навчальної дисципліни «Право СОТ» відповідно до предметних компетентностей здобувача вищої освіти є:

- формування теоретичних знань у сфері права СОТ та розуміння системоутворюючих категорій останнього, а саме щодо загальних положень угод СОТ та відповідних нормативно-правових актів, які регулюють міжнародний торгівельний правопорядок;

- формування навичок щодо тлумачення та застосування норм права СОТ, встановлення та юридичного обґрунтування прецедентів та законодавства в процесі роботи за юридичною спеціальністю;

- набуття студентами умінь чітко обґрунтовувати власну позицію та прийняте рішення за конкретним завданням з права СОТ; ефективно проводити наукові дослідження; використовувати національні та міжнародні джерела інформації при підготовці до практичних занять з права СОТ;

- оволодіння методами аналізу й оцінювання тенденцій, суперечностей, доцільності у визначенні головних напрямів зовнішньоекономічної діяльності для суб'єктів господарювання різних форм власності, що є суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності;

- дослідження специфіки запровадження різних форм виходу на зовнішні ринки; вивчення змісту основних процедур та їх здійснення щодо укладення зовнішньоекономічних контрактів;

- оволодіння навичками оцінювати й робити відповідні висновки щодо визначення ефективності укладених угод, зовнішньоекономічної діяльності суб'єкта господарювання в цілому.

1.3. Місце навчальної дисципліни у структурі освітньо-професійної програми

Навчальна дисципліна «Право СОТ» належить до навчальних дисциплін за вибором студента.

Пререквізити: При вивченні даної навчальної дисципліни використовуються знання, отримані з навчальних дисциплін: «Міжнародні економічні відносини», «Зовнішньоекономічна діяльність підприємства», «Господарське право» (навчальні дисципліни бакалаврату), «Менеджмент малого та середнього бізнесу», «Управління організаційним розвитком бізнесу», «Підприємницьке право» тощо.

Постреквізити: Основні положення навчальної дисципліни мають застосовуватися при вивченні таких навчальних дисциплін: «Маркетинг у глобальних середовищах бізнесу», «Глобальний бізнес-менеджмент», «Корпоративне управління», «Антикризове управління».

1.4. Опис навчальної дисципліни:

- кількість кредитів ЕКТС – 5,0;
- загальна кількість годин – 150;
- термін викладання – 1 семестр.

1.5. Перелік предметних компетентностей здобувача вищої освіти

Предметні компетентності здобувача вищої освіти, сформовані в результаті освоєння навчальної дисципліни «Право СОТ»:

ПК-1. Знання мотивів розробки та прийняття угод СОТ.

ПК-2. Знання в умовах інноваційного розвитку економіки основоположних механізмів міжнародно-правових актів – угод СОТ.

ПК-3. Здатність до системного аналізу положень таких галузей права, як теорія держави та права, конституційне право, міжнародне право, цивільне право, господарське право, міжнародне приватне право, митне право.

ПК-4. Навички правозастосовної діяльності в роботі з текстами угод СОТ.

ПК-5. Знання системи правових засобів захисту прав і законних інтересів держави, юридичних та фізичних осіб у сфері міжнародної торгівлі.

ПК-6. Уміння користуватись механізмом правових засобів захисту прав і законних інтересів держави, юридичних та фізичних осіб у сфері міжнародної торгівельної діяльності, вирішення спорів в рамках СОТ .

ПК-7. Знання інноваційної системи, компетенції та класифікації системи органів СОТ у сфері міжнародної торгівельної діяльності в умовах ІV промислової революції.

ПК-8. Знання системного порядку здійснення заходів міжнародного нагляду (контролю з боку органів СОТ) у сфері міжнародної торгівельної діяльності, визначення інноваційності підходів.

ПК-9. Знання особливого механізму заходів щодо оскарження результатів заходів міжнародного нагляду (контролю з боку органів СОТ) у сфері міжнародної торгівельної діяльності.

ПК-10. Здатність до використання міжнародно-правового інструментарію для усунення порушень правил і вимог СОТ.

ПК-11. Уміння складати необхідні документи з урахуванням норм права СОТ в умовах інноваційного розвитку економіки.

ПК-12. Здатність до пошуку альтернативних, інноваційних рішень щодо спорів у міжнародній торгівельної діяльності.

ПК-13. Уміння здійснювати юридичну експертизу угод СОТ та актів внутрішнього права, які стосуються міжнародної торгівельної діяльності.

ПК-14. Уміння складати зовнішньоекономічні контракти (договори) відповідно до встановлених вимог щодо їх форми та змісту.

ПК-15. Уміння аналізувати та коментувати базисні умови поставок, правила Інкотермс в умовах інноваційної економіки .

ПК-16. Уміння пояснити призначення арбітражного застереження, особливості функціонування Міжнародного комерційного арбітражу.

ПК-17. Уміння логічно використовувати відповідні платіжні умови та володіти базою джерел їх регулювання.

ПК-18. Знання сутності захисних застережень.

ПК-19. Уміння використовувати у правозастосовній діяльності прецеденти у справах СОТ як джерело-процедуру вирішення спорів щодо здійснення торгівельної діяльності.

ПК-20. Уміння формувати внутрішнє переконання та приймати справедливе правове рішення у процесі вирішення практичних завдань щодо спорів у міжнародній торгівельній діяльності, визначення рівня інноваційності відповідного механізму вирішення спорів.

1.6. Перелік результатів навчання здобувача вищої освіти

У результаті засвоєння навчальної дисципліни «Право СОТ» здобувач вищої освіти повинен демонструвати такі результати навчання:

РНС НД – 1.1. Здатність продемонструвати знання щодо становлення правової системи СОТ, її основних завдань та функцій, виокремити правову характеристику компетентності керівних органів СОТ як інноваційних керівних органів країн-членів СОТ в умовах розвитку сучасної економіки.

РНС НД – 1.2. Здатність продемонструвати знання та розуміння основоположних форм організації функціонування правової системи СОТ в умовах інноваційного розвитку економіки, а також розуміння основоположних механізмів міжнародно-правових актів – угод СОТ.

РНС НД – 1.3. Інтерпретувати зміст основних етапів становлення права СОТ.

РНС НД – 1.4. Аналізувати положення таких навчальних дисциплін, як теорія держави та права, конституційне право, міжнародне право, цивільне право, господарське право, міжнародне приватне право.

РНС НД – 2.1. Проаналізувати уніфікований механізм правового захисту, який викладений у текстах угод СОТ в ув'язці з українським законодавством та правовою системою, яка склалася з моменту інтеграційних процесів країни до СОТ.

PHC НД – 2.2. Вживати норми права СОТ та його принципи для захисту інтересів України, у тому числі для ліквідації законодавчих бар'єрів на шляху українських товарів та послуг за кордоном.

PHC НД – 2.3. Здійснювати пошук альтернативних рішень щодо спорів у міжнародній торгівельній діяльності, новітніх, інноваційних, альтернативних механізмів вирішення спорів у рамках СОТ .

PHC НД – 2.4. Здійснювати юридичну експертизу угод СОТ та актів внутрішнього права, які стосуються міжнародної торгівельної діяльності.

PHC НД – 2.5. Аналіз закономірностей вирішення спорів за допомогою угод СОТ та встановлення особливостей щодо спорів, які мали статуси прецедентів у рамках СОТ, а також системного аналізу позицій сторін щодо цих спорів.

PHC НД – 2.6. Пояснити закономірності щодо угод СОТ та особливості міжнародно-правового регулювання міжнародної торгівлі, а також встановити основи понятійного апарату та професійну термінологію.

PHC НД – 2.7. Скласти план безперервної самоосвіти та самовдосконалення щодо системного вивчення механізмів взаємодії права СОТ та національного законодавства.

PHC НД – 3.1. Проаналізувати систему правових інноваційних засобів захисту прав і законних інтересів держави, юридичних та фізичних осіб у сфері міжнародної торгівлі.

PHC НД – 3.2. Пояснити можливості використання правових засобів захисту прав і законних інтересів держави, юридичних та фізичних осіб у сфері міжнародної торгівлі, наданих нормативною базою СОТ.

PHC НД – 3.3. Інтерпретувати систему, компетенцію та класифікації органів міжнародного нагляду (контролю з боку органів СОТ) у сфері міжнародної торгівельної діяльності.

PHC НД – 3.4. Продемонструвати уміння складати зовнішньоекономічні контракти (договори) відповідно до встановлених

вимог, їх форми та змісту в умовах інноваційного розвитку економіки та в умовах IV промислової революції.

РНС НД – 3.5. Проаналізувати особливості механізму платіжних умов та джерела їх регулювання.

РНС НД – 3.6. Використовувати міжнародно-правовий інструментарій аналізу базисних умов поставок, правил Інкотермс в умовах інноваційного розвитку економіки.

РНС НД – 3.7. Надавати юридичні висновки у конкретних випадках у правозастосовній діяльності, у тому числі щодо необхідності звернення до альтернативних органів вирішення спорів (СОТ та Міжнародний комерційний арбітраж).

РНС НД – 3.8. Проаналізувати сутність захисних застережень.

РНС НД – 3.9. Використовувати у правозастосовній діяльності прецеденти як джерело процедури вирішення спорів в умовах інноваційного розвитку економіки та торгівельної діяльності.

РНС НД – 3.10. Пояснити перспективи ухвалення справедливого правового рішення в процесі вирішення спорів у міжнародній торгівельній діяльності в умовах інноваційного розвитку економіки.

2. Анотація програми та основні модулі навчальної дисципліни

2.1. Анотація програми навчальної дисципліни «Право СОТ».

Модуль 1. Загальні засади створення та функціонування СОТ.

Розглядається правопорядок у міжнародній правовій системі. Вивчається поняття міжнародної торгової системи. Аналізується історичний розвиток ГАТТ: багатосторонні торгівельні переговори; передісторія створення ГАТТ, міжнародна організація ГАТТ-1947. Визначаються багатосторонні торгівельні переговори: їх основи. Особлива увага приділяється світовій організації торгівлі як міжнародній організації, саме питанням: причини і процес створення СОТ; роль, цілі, функції СОТ,

звільнення від зобов'язань; структури СОТ (Конференція Міністрів, Генеральна Рада, Секретаріат, ради у рамках СОТ, комітети). Визначається юридичний статус СОТ. Обговорюється процедура прийняття рішень у СОТ. Приділяється увага членству у Світовій організації торгівлі. Обговорюються питання: вступ України до СОТ, пряма дія права СОТ в Україні, нормативно-правове регулювання відносин України та СОТ. Досліджується імплементація права СОТ в українське законодавство. Вивчаються основи класифікації права СОТ.

Модуль 2. Основи правового регулювання торгівельних відносин у рамках СОТ. Механізм вирішення спорів у рамках СОТ

Аналізується Маракеська угода про заснування СОТ. Обговорюється міжнародна торгівля товарами як об'єкт права СОТ: багатосторонні угоди з торгівлі товарами (Додаток 1А), характеристики угод за Додатком 1А. Аналізуються Секторальний підхід у СОТ. Обговорюються антидемпінгові заходи як інструмент реагування на недобросовісну торговельну практику: Угода про застосування Статті VI ГАТТ 1994 року (Антидемпінговий кодекс): антидемпінгове регулювання ГАТТ; антидемпінгові кодекси; базове визначення «демпінгу». Встановлюються інвестиційні заходи: Угода про пов'язані з торгівлею інвестиційні заходи (ТРИМС). Аналізується генеральна угода з торгівлі послугами (Додаток 1В). Вивчається угода про торгівельні аспекти прав інтелектуальної власності. (Додаток 1С). Визначається механізм урегулювання суперечок в рамках СОТ, створення механізму урегулювання суперечок в рамках ГАТТ/СОТ, а також загальна характеристика механізму урегулювання суперечок в рамках СОТ, об'єкт та цілі ДВС, охоплені угоди ДВС, орган вирішення спорів (ОВС). Вивчаються стадії процедури розгляду суперечок, загальні характеристики процедур вирішення спорів, спеціальні правила та додаткові процедури вирішення спорів, загально вживані процедури. Обговорюються спори за участю України в СОТ. Аналізується механізм моніторингу торгівельної політики, а саме Додаток 3.

Модуль 3. Зовнішньоекономічні контракти (договори), правове регулювання окремих зовнішньоекономічних контрактів. Міжнародно-правове регулювання договірних відносин

Вивчається поняття, суб'єкти та порядок укладення зовнішньоекономічних контрактів (договорів), види зовнішньоекономічних договорів. Обговорюються поняття та види джерел у міжнародному економічному праві. Аналізуються міжнародні конвенції як джерела права зовнішньоекономічної діяльності. Досліджується діяльність міжнародних організацій з питань уніфікації міжнародного приватного права, Комісії ООН з права міжнародної торгівлі (ЮНСІТРАЛ). Обґрунтовується форма та зміст зовнішньоекономічних договорів. Аналізуються основні положення Інкотермс. Визначаються форми розрахунків за зовнішньоекономічним контрактом. Вивчається валютний контроль та відповідальність, а також валютні операції. Аналізуються захисне застереження. Обговорюється арбітражне застереження.

2.2. Основні модулі навчальної дисципліни «Право СОТ»

№	Модуль/назва	Кількість кредитів в СКТС	Всього годин	Аудиторні заняття (контактні)				Самостійна робота студентів
				Лекції	Практичні заняття	Семінарські заняття	Інші види занять**	
1	Модуль 1. Загальні засади створення та функціонування СОТ.	1	30	4	6			20
2	Модуль 2. Основи правового регулювання торгівельних відносин у рамках СОТ.	2	60	6	12			42

*вказуються інші види аудиторних занять здобувача вищої освіти, якщо вони використовуються при вивченні навчальної дисципліни – кейс – стадії, групові проекти, колоквиум та ін.

	Механізм вирішення спорів у рамках СОТ.							
3.	Модуль 3. Зовнішньоекономічні контракти (договори), правове регулювання окремих зовнішньоекономічних контрактів. Міжнародно-правове реагування договірних відносин.	2	60	6	12			42
Разом :	3	5	150	16	30			104

3. Вимоги викладача

Вимоги викладача, які він висуває до студентів при вивченні навчальної дисципліни «Право СОТ»:

- регулярність відвідування лекцій та практичних занять;
- систематичність та активність роботи на практичних заняттях;
- повнота і ґрунтовність відповіді на питання; уміння обґрунтувати свою точку зору при обговоренні доповіді;
- повнота і переконливість наведених доводів при розв’язанні практичних завдань;
- аналіз та обґрунтування нормами національного та міжнародного права своїх рішень, аналіз судової та правозастосовної практики;
- якість виконання письмових практичних завдань із навчального посібника;
- виконання контрольних та самостійних робіт.

Обов’язковою вимогою є дотримання норм «Кодексу академічної етики Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого».

4. Контрольні заходи результатів навчання

Контроль знань в рамках навчальної дисципліни «Право СОТ » здійснюється з урахуванням бально-рейтингової системи.

4.1. Розподіл балів між формами організації освітнього процесу і видами контрольних заходів:

лекції – 0 балів;

практичні заняття – 30 балів;

колоквиуми – 60 балів;

самостійна робота студентів – 10 балів.

Підсумкова оцінка знань: 100 балів.

Поточний контроль					Самостійна робота студентів	Підсумкова оцінка знань
Практичні заняття			Колоквиуми			
Модуль № 1	Модуль № 2	Модуль № 3	Колоквиум № 1	Колоквиум № 2		
max 10	max 10	max 10	max 30	max 30	max 10	max 100

Формою підсумкового контролю знань студентів із навчальної дисципліни «Право СОТ» є залік, що виставляється на основі результатів поточного контролю та виконання завдань самостійної роботи. Мінімальна кількість балів, за якої студент отримує залік, становить 60 балів.

4.2. Шкала підсумкової оцінки знань студентів

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни виставляється в залікову книжку відповідно до такої шкали:

Оцінка за шкалою ECTS	Визначення	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за 100-бальною шкалою, що використовується в НЮУ
A	Відмінно – відмінне виконання, лише з незначною кількістю помилок	Зараховано	90 – 100

B	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками		80 – 89
C	Добре – у цілому правильна робота з певною кількістю незначних помилок		75 – 79
D	Задовільно – непогано, але зі значною кількістю недоліків		70 – 74
E	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії		60 – 69
FX	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим, як перескладати		35 – 59
F	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота, обов'язковий повторний курс	Не зараховано	0 – 34

4.3. Методи педагогічного контролю

Традиційні методи оцінювання навчальних досягнень студента:

– методи усного контролю: фронтальне, індивідуальне та комбіноване опитування. Фронтальне опитування проводиться у формі бесіди викладача з групою. Воно органічно поєднується з повторенням пройденого, є засобом для закріплення знань та умінь. Комбіноване опитування поєднує усне опитування з іншими методами: з письмовим опитуванням по тестах, з самостійною роботою тощо;

– методи письмового контролю: контрольні роботи студентів, тестова методика з альтернативним вибором відповідей, домашні завдання, конспекти, есе, реферати, кросворди у межах запропонованих тем.

Інноваційні методи: портфоліо, кейс-вимірювачі, групові проекти.

Методи самоконтролю: уміння самостійно оцінювати свої знання, peer review.

5. Самостійна робота, показники академічної активності та додаткових освітніх досягнень студентів

Самостійна робота студентів – це форма організації освітнього процесу, що охоплює різноманітні види індивідуальної і колективної навчальної діяльності, яка здійснюється під час аудиторних або

позааудиторних занять під загальним чи безпосереднім керівництвом викладача.

Формами самостійної роботи студентів є:

- 1) теоретична підготовка до практичних занять;
- 2) розв'язання практичних завдань з права СОТ;
- 3) написання есе за вузькоспеціальною проблематикою та рефератів;
- 4) вирішення тестових завдань;
- 5) підготовка усної доповіді;
- 6) складання тематичних кросвордів;
- 7) складання порівняльних таблиць;
- 8) розроблення схем;
- 9) складання проектів установчих документів суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності, зовнішньоекономічних контрактів (договорів), їх окремих умов та торгово-супровідної документації;
- 10) пошук наукової літератури за певною темою;
- 11) складання бібліографічних описів;
- 12) підготовка оглядів наукових статей і монографій, нормативно-правових та судових актів за певною темою;
- 13) узагальнення судової практики застосування норм права СОТ за окремими видами договорів ГАТТ.

Показниками академічної активності та додаткових освітніх досягнень студентів є:

- 1) написання наукової роботи;
- 2) написання тез наукових доповідей і статей з проблематики права СОТ;
- 3) підготовка наукової доповіді та виступ на засіданні наукового гуртка;
- 4) участь у конкурсах студентських наукових робіт, студентських наукових конференціях, круглих столах тощо.

Вибір студентом форми самостійної роботи здійснюється за його інтересами та узгоджується з викладачем, який забезпечує організацію, контроль та оцінку якості виконання відповідної роботи.

6. Інформаційне забезпечення самостійної роботи студентів

Основна література

1. Ван ден Боше П., Бекетов С. Вступ до права Світової організації торгівлі. Київ: Ін Юре, 2011. 100 с.
2. Задихайло Д. В., Пашков В. М. Господарське право: підручник. Харків: Право, 2012. 696 с.
3. Задихайло Д. В. Господарсько-правове забезпечення економічної політики держави: монографія. Харків: Юрайт, 2012. 456 с.
4. Крупчана О. Д., Білоусова Ю. В. Коментар законодавства про Світову організацію торгівлі. Київ: «Видавничий дім «Професіонал», 2011. 488 с.
5. Мартинов А. Ю. Світова організація торгівлі. Енциклопедія історії України: у 10 т. Київ: Наук. думка, 2012. Т. 9. 478 с.
6. Осика С. Г., Пятницький В. Т. Світова організація торгівлі. Київ: «К.І.С.», 2005. 514 с.
7. Шумило В. М. Право ВТО: учебник для магистров и аспирантов. Москва: Издательство Юрайт, 2014. 219 с.
8. Чибісов Д. М. Процедура вирішення спорів в рамках Світової організації торгівлі: теорія і практика. Одеса: Національний університет «Одеська юридична академія»; Південноукраїнський центр тендерних проблем, 2011. Вип. 42. 352 с.
9. Швайка Л. А. Державне регулювання економіки: підручник. Київ: Знання, 2008. 462 с.

Додаткова література

1. Битяк О. Ю. Господарсько-правове забезпечення функціонування електроенергетичного комплексу України: монографія. Харків: ФІНН, 2011. 168 с.
2. Давидюк О. М. Технологія як об'єкт господарсько-правового регулювання: монографія. Харків: ФІНН, 2010. 176 с.
3. Задихайло Д. В. Галузева економічна політика держави: проблеми правового забезпечення: колект. монографія. Харків: Юрайт, 2013. 520 с.
4. Задихайло Д. В. Інноваційне інвестування в Україні: проблеми правового забезпечення: колект. Монографія. Харків: Юрайт, 2013. 536 с.
5. Задихайло Д. В. Засоби та механізми господарсько-правового регулювання: колект. монографія. Харків: Юрайт, 2013. 416 с.
6. Кузьміна М. Н. Господарсько-правові засоби забезпечення якості продукції: монографія. Харків: ФІНН, 2010. 184 с.
7. Мілаш В. С. Господарське право: курс лекцій: У 2 ч. Ч. 2. Харків: Право, 2008. 336 с.
8. Мілаш В. С. Захисні застереження в зовнішньоекономічному договорі: монографія. Полтава: АСМІ, 2004. 180 с.
9. Остапенко Ю. І. Напрями та зміст модернізації законодавчого регулювання телекомунікаційних відносин в Україні: монографія. Харків: Юрайт, 2014. 192 с.
10. Швидка Т. І. Забезпечення зростання конкурентоздатності національної економіки: господарсько-правовий аспект: монографія. Харків: Юрайт, 2015. 184 с.
11. Щекина Е. А. Правовой обычай международной торговли как источник международного частного права: монография. Харьков: Крок, 2007. 221 с.